MAATALOUS

Oikein hyvää apilanurmea on nyt minun pelloiltani pistetty juurta myöten poikki 40 hehtaaria. **KARI PEKONEN, PARIKKALAINEN VILJELIJÄ**

LARI LIEVONEN

Suurimmassa tänä keväänä lasketussa parvessa oli peräti 40 000 valkoposkihanhea Tohmajärven Valkeasuolla. Keskiviikkona yksi parvi säikähti pellolla työskennellyttä traktoria Kiteen Puhoksessa.

Hanhiparvet syövät nurmet ja syysviljat

Poikkeuksellisen kylmä ja matalapaineinen kevät on keskeyttänyt valkoposkihanhien kevätmuuton niin, että parhaillaan linnut syövät syysviljoja ja nurmia satojen hehtaarien aloilta itäisessä Suomessa.

KITEE (MT)
Syysviljoja on jo tuhoutunut laajalta alueelta.

Lisäksi Pohjois- ja Etelä-Karjalan viljelijät kuvaavat nurmialueiden olevan isolta osin vaaleita tai keltaisia.

”Oikein hyvää apilanurmea on nyt minun pelloiltani pistetty juurta myöten poikki 40 hehtaaria”, parikkalalainen viljelijä **Kari Pekonen** kertoo.

”Ongelma on korostunut tänä keväänä niin, että on pakko hakea korvauksia, vaikka en niiden saatavuuteen vielä uskokaan”, Pekonen jatkaa.

Häntä harmittavat paitsi nurmen menetys myös rehuhygieniariskin kasvu sekä hanhien tuliaisenaan tuomat hukkakaurat.

Tohmajärven Värtsilässä maanviljelijä **Esko Raerinne** aikoo myös hakea vahingonkorvausta.

”Nyt linnuilla näyttää olevan menossa kolmen hehtaarin säilörehunurmipalstani”, Raerinne kuvaili lintujen olinpaikkaa torstaiaamuna. Hänen pelloistaan keltaiseksi täysin tuhottuna on jo yksi neljän hehtaarin nurmiala. Kaikkiaan Värtsilässä tuhoja on tehty arviolta sadan hehtaarin alalla.

Suurin kurkikorvaus 20 000 euroa

Ylitarkastaja **Mika Pirinen** Pohjois-Karjalan elykeskuksesta kertoo saaneensa runsaasti puhelinsoittoja lintutuhoista kahden viikon ajan.

”Normaalivuosina ei ole näin pitkiä lintupysähdyksiä. Joskus hanhiparvet lentävät enemmän Venäjän puolella, ja toisinaan hyvän sään sattuessa muutto sujuu nopeasti”, Pirinen kertoo.

Hän muistuttaa, että aiheutuneita vahinkoja korvataan ympäristöministeriön avustusvaroista.

”Elykeskuksilla on olemassa hakemuslomake, tai sitten avustusta voi hakea vapaamuotoisesti. Tilannekuvauksen lisäksi tarvitaan kunnallisen maaseutuviranomaisen lausunto ja arvio vahingon suuruudesta.”

Hehtaarikorvausten suuruusluokkaa hän ei lähde arvioimaan.

Ympäristöministeriössä laskelmien pohjana käytetään Maaseutuviraston määrittämiä keskihehtaarisatoja.

”Nurmivahinkoja ei ole haettu Pohjois-Karjalassa vuosiin, mutta suurin yksittäinen summa kurkien aiheuttamista satovahingoista on ollut 20 000 euroa. Silloin menetys ja pinta-alat olivat suuria”, Pirinen muistelee.

Uloste voi tuhota rehupaalin

Evirasta saamiensa tietojen pohjalta Mika Pirinen rauhoittelee, ettei luonnonvaraisten hanhien ulosteessa ole isoa salmonellariskiä.

”Auringossa bakteeri kuolee nopeasti”, Piri sanoo.

”Mutta toki rehupaalin sisällä ulostekasat voivat alkaa pilata rehua ympäriltään, ja näin pahimmillaan koko paali on pilalla”, hän kertoo.

Yksi värtsiläläisviljelijä harmitteli juuri sitä, että noukkivan koneen piikit nostavat ”nakkimakkaran kokoiset” ulosteet säilörehun joukkoon.

”Mutta pakko niistä on yrittää rehua karjalle tehdä, muutoin eläimet näkevät ensi talvena nälkää”, hän harmitteli.

LIISA YLI-KETOLA

Valkoposkihanhet on rauhoitettu luonnonsuojelulain perusteella.

Muista vaatimus kasvilajista jos muutat viljelysuunnitelmaa

Monella tilalla mietitään jo kuumeisesti myöhäisten kasvien vaihtamista lyhyemmällä kasvuajalla selviävään kasviin. Jos viljelysuunnitelmiaan muuttaa, on tärkeää muistaa viherryttämistuen kahden tai kolmen kasvilajin vaatimus.

Kolmen kasvilajin vaatimuksessa yhtä kasvia voi olla enintään 75 prosenttia ja kahta pääkasvia yhteensä enintään 95 prosenttia pinta-alasta.

”Jos on ajatellut kylvää hernettä tai härkäpapua, niin en vielä luopuisi niistä”, toteaa MTK:n vilja-asiamies **Max Schulman**.

”Mehän ei tässä vaiheessa tiedetä, millainen syksystä tulee. Syksy voi olla aivan hyvin niin lämmin, että lämpösumma riittää niille.”

Kasvilajivaatimus on voimassa ensi kerran tänä vuonna. Schulman pitää vaatimusta järjettömänä varsinkin tämän kevään kaltaisena vuonna, jolloin kylvöajan sää saattaa rajoittaa kasvilajivaihtoehtoja.

> Kasvilajivaatimus on tänä vuonna voimassa ensi kerran.

”Viljelijä tuntee itse parhaiten omat lohkonsa ja tietää, miten ne kuivuvat.”

Rypsin siementä on yhä saatavilla

Kylvötilanteesta huolestuneet viljelijät ovat olleet yhteydessä tuottajaliittoon, kertoo **Aino Launto-Tiuttu** MTK-Varsinais-Suomesta. Moni on hänen mukaansa miettinyt, vieläkö rypsin siemeniä olisi mahdollista saada rapsin tai vehnän tilalle.

Launto-Tiuttu kertoo varsinaissuomalaisen pakkaamon juuri kunnostaneen uutta siementä ja toimittaneen sitä myyntiin maatalouskaupoille. Rypsin siementä on siten saatavilla.

Periaatteessa pakkaamoilla olisi mahdollisuus kunnostaa vielä lisääkin siementä, sillä neonikotinoidia sisältävien peittausaineiden keväällä saama poikkeuslupa on voimassa vielä toukokuun loppuun.

”Jos rypsin siementä tarvitsee, pitää toimia ensi viikon aikana, jotta siementä ehditään kunnostaa lisää tarvittaessa”, Launto-Tiuttu korostaa.

Viljelysuunnitelmia saatetaan todella joutua miettimään uudelleen, sillä monille pelloille ei ole asiaa vielä pitkään aikaan. Varsinais-Suomen savimaat ovat nyt todella märkiä.

”Menee monta päivää, ennen kuin pellolle voi mennä millään koneella. Ja sittenkin vain, jos vettä ei tule enää yhtään!”

KARI SALONEN

Rapsin kylvöaika alkaa lähestyä takarajaansa, sillä kasvi vaatii pitkän kasvuajan. Joonas Huhtala kylvi rapsia torstaina Akaan Kylmäkoskella.

Peltojen kuntoa pitää nyt tarkkailla

Schulmanin mukaan viljelijöiden on nyt tärkeää tarkkailla peltojaan sillä silmällä, kertooko pellolle kertyvä vesi huonosta kasvukunnosta. Jos näin on, pellot pitää kiireesti hoitaa kuntoon.

”Näyttää vahvasti siltä, että runsaat sateet kuuluvat jatkossa yhä selvemmin meidän ilmastoomme.”

Aina vesi ei kuitenkaan kerro ojituksen toimivuudesta, sillä paikoin sademäärä on ollut moninkertainen normaaliin nähden.

Maa ei välttämättä pysty läpäisemään sellaista vesimäärää.

JUHANI REKU

Investointituesta ei saa päätöstä ennen syyskuuta

Ensimmäiset uuden ohjelmakauden investointitukipäätökset tehdään syyskuussa.

Viljelijä ei ole oikeutettu tukeen, jos hän aloittaa työt investointikohteessa ennen tukipäätöstä.

Investointituesta ei ole siten avuksi, jos ajatteli jättää sateiden ja märkyyden vuoksi peltolohkon kesannolle ja tehdä sille tänä vuonna perusparannustoimenpiteitä, esimerkiksi salaojitusta.

”Valitettavasti tuen ehdot eivät jousta”, pahoittelee maatalousylitarkastaja **Kari Ojala** Maaseutuvirastosta (Mavi).

”Tästä oli puhetta jo alkuvuodesta, kun investointitukea koskevia säädöksiä valmisteltiin. Tuottajajärjestöt esittivät tähän ehtoon muutosta. Vaatimus on kuitenkin lähtöisin EU-asetuksesta, joten siihen ei ole mahdollista kansallisesti vaikuttaa.”

Investointitukeen on tänä vuonna vain kaksi hakukierrosta, joista ensimmäinen päättyy 15. elokuuta.

> Valitettavasti tuen ehdot eivät jousta.
>
> **KARI OJALA**

Säädösten mukaan hakuaikaa ei ole mahdollista aikaistaa esimerkiksi toukokuun loppuun, Ojala toteaa.

”Vaikka säädökset mahdollistaisivat aikaistamisen, se ei tässä tilanteessa auttaisi, koska päätöksenteko on mahdollista vasta loppukesällä, jolloin elykeskukset pääsevät ensimmäisiä tukipäätöksiä tekemään.”

Investointituessa on otettu käyttöön uudenlainen valintamenettely.

Haun päätyttyä kaikki siihen mennessä saapuneet hakemukset asetetaan etusijajärjestykseen. Tuki myönnetään hakijoille tässä järjestyksessä.

JUHANI REKU